

УДК 65.012.34+65.012.45

Кузьміна О.В.,*ст. викладач кафедри економіки та підприємництва,
Донецький університет економіки та права, м. Донецьк*

ІНФОРМАЦІЙНА ЛОГІСТИКА ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ ДОБУВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

У роботі на основі проведеного критичного аналізу визначено поняття «інформаційна логістика» як економічна категорія. Виділено основні завдання, функції та принципи інформаційної логістики як об'єкту управління добувного підприємства.

Ключові слова: інформаційна логістика, управління, інформаційний потік, підприємство, принципи інформаційної логістики.

ИНФОРМАЦИОННАЯ ЛОГИСТИКА КАК ОБЪЕКТ УПРАВЛЕНИЯ ДОБЫВАЮЩЕГО ПРЕДПРИЯТИЯ

Кузьмина О.В.

В работе на основании проведенного критического анализа определено понятие «информационная логистика» как экономическая категория. Выделены основные задания, функции и принципы информационной логистики как объекта управления добывающего предприятия.

Ключевые слова: информационная логистика, управление, информационный поток, предприятие, принципы информационной логистики.

LOGISTICS INFORMATION AS AN OBJECT OF UPSTREAM COMPANIES

Kuzminova O.

In this paper based on our analysis of the critical definition of «information logistics» as an economic category. The basic tasks, functions and principles of information logistics as a control object mining company.

Keywords: information logistics, management, information flow, the enterprise, the principles of information logistics.

Постановка проблеми. Задача управління логістичними потоками в логістичній системі добувного підприємства зводиться до виділення факторів, за допомогою яких можна оцінити й проаналізувати результати управління ними, і які впливають на прийняття управлінського рішення. Можливим напрямком вирішення цього питання є використання засобів та

методів інформаційної логістики. Також такий вибір обумовлений поширенням інтеграційних процесів в діяльності добувних підприємств, а саме логістичною інтеграцією бізнес-процесів добувного підприємства. У зв'язку з цим передбачається дослідити інформаційну логістику, як об'єкт управління добувного підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у формування теоретичних та прикладних засад логістичного управління внесли такі зарубіжні науковці, як Д. Бауерсокс, Д. Вуд, Д. Вордлоу, Е. Харольд, Д. Ламбер, М. Крістофер, Р. Шапіро, Л. Штерн, А. Колобова, Л. Міротіна, А. Сміхова, І. Тишбаєва. Проблему використання логістичного підходу в управлінні господарською діяльністю підприємства розглядали такі вітчизняні вчені, як Є. Голіков, М. Гордон, Є. Крикавський, В. Кузнецов, Е. Мате, В. Ніколайчук, В. Пурлик, І. Смирнов, А. Фоменко, Н. Чухрай.

Однак, в даному напрямку досі залишаються невирішеними питання, які пов'язані з використанням інформаційної логістики в управлінні логістичними потоками добувного підприємства, особливо на фоні економічної кризи.

Мета статті – дослідити поняття «інформаційна логістика» як економічну категорію та розглянути її як об'єкт управління добувного підприємства.

Основні результати дослідження. Дослідження різноманітних першоджерел з зазначеної теми показують, що в науковій думці визначення поняття інформаційної логістики залишається дискусійним (табл. 1), що обумовлено досить недавнім її виникненням (кінець ХХ ст.) та дуже помірним впровадженням у практику діяльності вітчизняних підприємств.

Так, в роботі [5] автори говорять про інформаційну логістику як про істотну ланку підприємства, що пов'язує три основні функціональні сфери логістики (постачання – виробництво – збут). При чому об'єктом дослідження інформаційної логістики є інформаційні потоки, які в даному

випадку підлягають вивченню, управлінню та оптимізації. Інформаційна логістика розглядається як підсистема логістичної системи, об'єктом управління якої є інформаційний потік. До того ж автори наводять удосконалену ієрархічну структуру інформаційної логістики підприємства, яка на їх думку максимально сприяє досягненню цілей кожного рівня управління (стратегічного, тактичного, оперативного, виконавчого).

Таблиця 1. Інформаційна логістика як економічна категорія

Джерело	Визначення поняття
1	2
М.А. Окландер [8]	Управління інформаційними потоками, які циркулюють в системі, а також між логістичною системою і зовнішнім середовищем для забезпечення оптимального управління матеріальними потоками.
В.О. Новак, Ю.Г. Симоненко, В.П. Бондар, В.В. Матвеев [4]	Організація та використання систем інформаційного забезпечення виробничо-господарських процесів на підприємстві. Вона базується на системному підході, до складу якого входять всі види діяльності, що пов'язані з плануванням і управлінням процесами, які націлені на забезпечення підприємства інформацією.
Є.В. Крикавський [6]	У вузькому розумінні охоплює сферу управління логістичною інформацією. Однак в класичному розумінні це мало б означати побудову і функціонування всієї інформаційної системи підприємства на принципах логістики підсистемами якої виступали б маркетингова інформаційна система логістична інформаційна система управлінська інформаційна система тощо
Г.І. Михайліченко [7]	Організації потоків даних, що супроводжують продуктивний потік, та є суттєвою ланкою, яка пов'язує постачання, виробництво та збут, потребує уточнення щодо продуктового потоку, більш доцільно було б вжити замість продуктового потоку матеріальний, товарний або потік послуг. Інформаційна логістика оперує комплексом економічної інформації в горизонтальному та вертикальному напрямках, у внутрішніх та зовнішніх координаціях та потребує відповідної інфраструктури
Я.С. Храпська [10]	Наукова та практична діяльність по організації й управлінню інформаційними потоками при організації, взаємодії гілок влади в процесі законотворення з метою мінімізації сукупних витрат часу на проходження інформації від законодавчої гілки влади до виконавчої та, навпаки, а також підвищення якості обробки інформації при максимально можливому корисному ефекті функціонування системи

Продовження табл. 1

1	2
Н.Б. Савіна [9]	Система, яка організує потік даних, що супроводжують матеріальний потік, і є тою суттєвою для суб'єктів підприємництва ланкою, яка зв'язує постачання, виробництво і збут. Вона охоплює управління всіма процесами переміщення і складування реальних товарів на підприємстві, дозволяючи забезпечувати своєчасну доставку цих товарів у необхідних кількостях, комплектації, якості з точки їх виникнення в точку споживання з мінімальними витратами й оптимальним сервісом

Ільєва К.В. та Кострицька Н.А. повторюють висловлювання попередніх науковців з деяким уточненням – інформаційна логістика займається організацією потоку даних стосовно матеріального потоку [3].

Володченко В.В. та Черненко І.М. в роботі [2] зробили висновок про недостатньо повну розвиненість інформаційної логістики («логістики інформаційних потоків»), що обумовлює необхідність її подальшого розвитку та вдосконалення. Автори говорять про інформаційну логістику, як елемент зв'язку в діяльності підприємства, який пронизує всю його структуру.

Інформаційна логістика у вузькому значенні слова – забезпечуюча функціональна область загального логістичного менеджменту, або загальної теорії логістики. Інформаційна логістика в широкому сенсі слова – система, яка забезпечує інформацією підприємство в цілому, виходячи з встановлених логістичних правил (таких як раціональність, своєчасність, точний розрахунок).

Отже, аналіз наукових робіт показав, що досі у вітчизняній науковій спільці не існує єдиного підходу щодо визначення поняття «інформаційна логістика». За результатами проведеного аналізу можна дійти до наступного висновку: інформаційна логістика це науковий напрям логістичної діяльності, який спрямований на організацію і управління логістичними

потоками, та продукування та теоретичну систематизацію об'єктивних знань про реальний стан логістичної системи об'єкта господарювання.

Інформаційна логістика – це та частина логістики, яка відповідає за вірний розподіл потоків інформації та даних у структурі виробничої організації підприємства. При цьому в основі логістичних операцій лежить практична можливість організації інформаційних мереж нейролінгвістичним чином.

Об'єктом інформаційної логістики є інформаційний потік, під яким розуміється упорядкована сукупність повідомлень, які обертаються в логістичній системі, між логістичною системою і зовнішнім середовищем, призначена для управління потоковим процесом. Суб'єктом інформаційної логістики є структурні підрозділи підприємства або особи, що приймають рішення в даній сфері.

Основні завдання інформаційної логістики є своєчасне інформування про зміни в загальній структурній ланцюга логістики та надання даних за запитом у разі з'ясування необхідності і можливостей по використанню інформаційних даних. У ході реалізації завдань інформаційної логістики одним з найбільш важливих факторів і явищ є вірна обробка даних за різними вхідними та вихідними інформаційними каналами як всередині підприємства, так і в загальній структурі зв'язку логістичних ланок в одне ціле.

На інформаційну логістику в структурі та організації загальної системи логістики покладають такі функції:

- пошук і знаходження інформації в місці її утворення (керівні, вихідні документи),
- переробка інформації та її структурування за певними принципами і критеріями.

Використання інформаційної логістики в інтересах підприємства накладає ряд обов'язкових для виконання вимог, в які входять відкритість

інформаційних даних, можливості по їх використанні, модульність, властивість перенастроювання потрібним чином.

При формуванні інформаційної логістики добувного підприємства необхідно керуватися наступними принципами та методами: принцип збалансованої соціально-економічної орієнтації інформаційної логістичної системи; принцип адаптації сучасних форм і методів інформаційної логістики; принцип ієрархічності або структурного різноманіття інформаційної логістики; принцип часткової передачі підсистем програмного, інформаційного та технічного забезпечення функції прийняття виконавчих рішень; принцип інваріантності інформаційної логістики; принцип черговості створення інформаційної логістики добувного підприємства; принцип поелементного створення логістичної інформаційної системи.

Висновки. Таким чином, основне завдання інформаційної логістики лежить у створенні системи, у якій інформаційні потоки налагоджені таким чином, що користувачі з мінімальними витратами одержують доступ до необхідної інформації в той час, коли вона потрібна, і там, де вона потрібна. Для забезпечення реалізації цього завдання використається ряд прийомів, спрямованих на визначення потреби користувачів в інформації, а також оптимізацію інформаційних потоків і інформаційної структури.

1. Богач А. Розвиток інформаційних систем промислових підприємств на принципах аналітико-логістичної інформації / А. Богач, В. Мельник // Наукові записки: зб. наук. праць каф. екон. аналізу Терноп. нац. екон. ун-ту. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – Вип. 15. – С. 234-236.

2. Володченко В.В. Информационные системы как инструмент повышения эффективности логистической системы / В.В. Володченко, И.Н. Черненко // Вісник ДДМА. – 2011. – № 2 (8Е). – С. 210-219.

3. Ільєва К.В. Основні функціональні складові логістики [Електронний ресурс] / К.В. Ільєва, Н.А. Кострицька. – Режим доступу: <http://intkonf.org/ileva-kv-kostritska-na-kramarenko-vv-osnovni-funktsionalni-skladovi-logistiki>.

4. Інформаційні системи в менеджменті: підручник / В.О. Новак., Ю.Г. Симоненко, В.П. Бондар, В.В. Матвєєв. – К.: Каравела, 2008. – 616 с.

5. Кривов'язюк І.В. Логістичні інформаційні системи та вирішення управлінських завдань [Електронний ресурс] / І.В. Кривов'язюк, О.Р. Усков. – Режим доступу: <http://www.viem.edu.ua/konf7/art.php?id=0331>.
6. Крикавський Є.В. Логістика. Основи теорії: підручник / Є.В. Крикавський. – [2-ге вид.]. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2006. – 454 с.
7. Михайліченко Г.І. Інформаційна та збутова логістика в туризмі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.02 «Підприємництво, менеджмент та маркетинг» / Г.І. Михайліченко. – К., 2001. - 19 с.
8. Окландер М.А. Логістична система підприємства : монографія / М.А. Окландер. – Одеса: Астропринт, 2004. – 312 с.
9. Савіна Н.Б. Інфраструктура логістичних процесів економічної діяльності / Н.Б. Савіна // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – Львів, 2009. - № 647. - С. 198-202.
10. Храпська Я.С. Державні механізми забезпечення взаємодії гілок влади на засадах інформаційної логістики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / Я.С. Храпська. – Донецьк, 2007. – 20 с.